

VESTUL ROMÂNIEI

Ziar românesc independent din Oradea-Mare.

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA:

Biroul „Simplon“
Pasajul „Vulturul Negru“.
Manuscrisele nu se înapoiază.

FONDATOR: ȘTEFAN MĂRCUȘ.

Apare sub conducerea unui Comitet de Direcție.

Redactor responsabil: M. G. Samarineanu.

ABONAMENTE:

Pe o lună . . . . . 25 Lei
Pe un an . . . . . 260 Lei
In America . . . . . 3 dolari

Cultura românească și presa maghiară.

Coloanele gazetelor noastre stau todeauna deschise manifestărilor de cultură maghiară, dovadă mai recentă este sărbătorirea lui Ianovici. Pentru că noi am înțeles totdeauna că pe înălțimile culturii și ale artei, și poate numai pe acestea deocamdată, ne vom putea înțelege.

Confrăii maghiari însă chiar când siliți de ochii lumii, scriu ceva despre manifestările noastre sufletești mai înalte, înghesuiesc cu cele mai mici posibile litere, într'un colț nebăgat în seamă, câteva rânduri de datorie — cum se poate vedea în ziarul Nagyvárad din 2 Maiu darea de seamă a concertului „Carmen“. Și trebuie să o recunoască confrății că era loc cel puțin tot atâtă cât a fost pentru filarmonică în numărul din 3 Maiu. Nu mai vorbim de Friss Ujsag, care a făcut cu multă bună voință un fel de Ocus-pocus, prin care basul Folescu, bolnav la București să cânte la Oradea; și nici măcar prin radiotelegrafie.

În schimb însă același Nagyvárad s'a grăbit să servească o așa zisă pungășie românească, dând loc de frunte, în pagina primă, în două articole unul după altul acuzărilor —

notați bine — nu constatărilor — căci ancheta nu începuse împotriva Dlui P. Coroi, subvizor școlar, pentru ca pe urmă sub masca înducerii în eroare, să bată cinstiți în retragere Noroiul însă a fost aruncat nu atât în Dl. Coroi, pe care nici nu-l apărăm nici nu-l acuzăm, căci aceasta e treaba celor chemați; până la proba contrarie orice om, din orice nație, trebuie considerat cinstiți. Dar s'a lovit în autoritatea românească spre a se lua notă și peste graniță de ce fac Valachii! Și tot cu aceași bună-voință gazetele maghiare sau pus la dispoziție frunțașilor români primele pagini, ca să-și tragă câte o răfuială în lege.

Sistemul e comod dar credem că însăși conștiința celor ce îl practică, nu este prea liniștită. Și pe acest teren, noi aceștia cari suntem trecuți în rândul orientailor, se pare că suntem cu mult mai în apus, decât cei ce se cred accidentali.

Pe asemenea drumuri însă nu ne vom putea ține nici odată, căci unii mergem pe sus, iar alții ne târam prea pe jos.

George Bota

Nu ne știm apăra.

N'am cunoscut popor mai stângăciu în a se apăra decât poporul nostru.

Și aceasta stângăcie e în legătură cu o sensibilitate extraordinară.

Oricine se atinge, oricum, de noi provoacă imediat, ori de e potrivit ori nu, ori de avem a face cu o dușmănie reală, calculată, plină de răspundere, ori de ne-a pindit un simplu agent provocator protestările cele mai vehemente. Ne unim cu toții — și e frumos — ca să respingem învinuirile cari ni se aduc, insultele care ni se aruncă.

Dar, vezi, trebuie să știm și felul cel mai potrivit în care putem para loviturile.

Cazul cu granița bănățeană e în această privință absolut instructiv.

Am început noi — de ce să n'o recunoaștem? — învinuind pe Sirbi că au prădat și distrus totul la Jombolia. Sirbii au răspuns că am prădat și distrus noi totul la Pardani și la Madoș. S'au adaos considerații asupra valorii armatei noastre, pe care n'o pot aprecia decât aceia cari au avut prilej să se bată cu noi, și în această privință informații se puteau lua din Germania, care formase cel mai formidabil instrument de luptă din istoria omenirii.

Presa noastră întreagă s'a înfiorat de mânie.

Dar nu era misiunea ei să răspundă. Ci era a Statului român.

Abia azi se află că ofițerul român care a presidat la schimbarea

de hotar posedă acte formale prin care Sirbii declară că au primit în perfectă stare localitățile evacuate de noi.

Există și un proces-verbal asemănător pentru starea în care am primit Jombolia? Dacă nu există, mare e vina acelora cari nu l-au cerut.

Oricum, ceea ce există trebuie publicat.

Trebuie publicat fără întârziere. Și trebuie publicat fără comentarii.

Ale Guvernului ar fi nepotrivite. Ale noastre ar fi de prisos.

(Neamul Românesc) N. Iorga.

Jandarmeria necorespunzătoare nevoilor justiției

Că organele administrative lasă de dorit în multe privințe, o știe toată lumea dar ce s'a văzut zilele acestea la parchet e din cale afară de trist.

Jandarmeriile rurale nu execută întocmai îndrumările Parchetului. Cercetările în diferitele delictive le face cu nepricepere și multă superficialitate. Nu adună nici dovezi nici martori pentru a documenta culpabilitatea definiților ci la simple blame sau denunțuri invidioase, arestează fără nădejde nevinovați, îi stâlcește în bățai ca să declare că sunt vinovați, dresază în baza aceasta procese verbale și le înaintează Parchetului. Așa că am ajuns ca judecătorii să zică la orice prilejuri că pe procesele verbale ale

jandarmeriei nu se poate pune nici o bază. Așa că 95 la sută din definiții înaintați Parchetului de jandarmerie, trebuie puși în libertate nefiind nici o probă de vinovăție contra lor. Ei declară că au fost grav maltratați și au fost nevoiți să declare că au furat și ceea ce n'au văzut niciodată. Judecătorul de instrucție s'a con-

vins în repetite rânduri de aceasta, constatând leziuni grave pe corpul presupușilor delicvenți, contra cărora nu există nici o probă de vinovăție. Aceste anomalii trebuiesc înlăturate în interesul bunului renume al administrației noastre și chiar în interesul justiției.

Statuia lui Kossuth Lajos din Salonta-Mare.

În orice ocaziuni presa maghiară cu inspiratorii săi fără motive serioase, se leagă de orice nimicuri alarmând și strigând în fața străinătății că minoritățile sunt asuprite în România, cu toate că din parte-le ar fi nutrind numai intențiuni bune față de Statul Român. De fapt însă realitatea este alta; să relatăm un caz destul de grăitor.

În orașelul Salonta-Mare, cu o populațiune în majoritate maghiară, există un muzeu al fostului scriitor maghiar Arany János. Tot în acest orașel se află din timpul operațiunii maghiare o statuă a lui Kossuth Lajos care în timpul operațiunilor militare dela Tisa ar fi fost răsturnată de pe postamentul său, de soldați. Aceasta după afirmațiunile maghiarilor din Salonta! Autoritățile civile și militare au permis în urmă, ca această statuă să fie depusă în clădirea unde este muzeul lui Arany János. Vizitând acel muzeu vezi și azi încă această statuă, chiar la intrarea în muzeu așezată în poziție orizontală (trântită la pământ) cu fața în sus, într'o poziție care exprimă barbaria. Este o greșală comisă de cei ce au răsturnat monumentul de pe postamentul său!! Dar până aslăzi, nu s'a găsit nimeni să se întrebe ce înseamnă așezarea acestei statui, chiar la intrarea muzeului, în poziția în care se află? Nu observă nimeni din conducătorii din Salonta-Mare, că aceasta este o provocățiune, că este un mijloc de propagandă contra României! Nu văd că prin acest fapt ungurii din Salonta voesc să dovedească lumii, prin vizitatorii ce trec pe la acest muzeu, pretinsa teroare ce ar fi săvârșit românii contra minorității maghiare? Nu este prea mare excesul de toleranță față de conducătorul acestui muzeu, care ar fi trebuit, în calitate de funcționar al Statului — profesor la liceu — să ridice acea statuă așezând-o, în acest muzeu, într'o poziție mai cuvințioasă?

Acest domn profesor — Iosif Kiraly — vedem că aduce elevii liceului maghiar la acel muzeu unde fac de servicii cu rândul.

Nu cumva, dându-le exemplu statuia lui Kossuth Lajos, vrea să le arata barbaria românească? Ar fi și acesta un mijloc de a forma tineretul în spiritul iredentist maghiar, chiar sub ochii autorităților noastre.

Noi credem că este o toleranță condamnată. Autoritățile locale

ar trebui să fie mai vigilente și să dea toată atenție chiar nimicurilor cari câte odată, — cum e în cazul de față și al tălcului lor.

În Salonta-Mare, după cât se știe există o pretură cu trei puteri, apoi siguranța, jandarmeria românească etc. Cu toate acestea se tolerează exemple ca cele de mai sus. Cei chemați se vede că au de făcut lucruri . . . mai importante.

T. C.

Insellări.

Eram în trenul personal. Veneam dinspre Careii-Mari la Oradea. Deobiceiul, pe linia aceasta auzi foarte puțin limba românească. Dacă ți-e dor de graiul strămoșesc trebuie să treci în clasa III-a, unde se mai găsește câte-un țaran român, căruia nu-l e rușine să rostească vorbele românești și care în cele mai dese cazuri nici nu știe ungurește.

De-aceea m'am bucurat când într'un cupeu de cl. II-a, unde se aflau câțiva domni tineri și câteva domnișoare, am auzit vorbe românești. Mi-am aruncat ochii în cupeu și am observat cu satisfacție că toate persoanele mi erau cunoscute din Oradea-Mare. Printre ei se afla un tânăr doctor și două domnișoare, funcționare la Stat. Toți erau, desigur, români și vorbeau foarte frumos limba pe care o vorbesc și o scriu și eu aci.

Care îmi fu însă mirarea, când auzii că persoanele cari îmi produsese rădăcină și satisfacție, întorc convorbirea pe ungurește. Au urmat pe românește câteva timp și iar au dat-o pe ungurește, apoi iar pe românește și iar pe ungurește, — și așa mai departe, până au scoborât din tren. Așa știu să răspundă limba și simțimentele românești funcționarilor cari poartă în vine sânge românesc și se plâng la orice ocazie că în trecut au suferit persecuțiuni dela vechea stăpânire.

Ce să mai zicem de funcționarii de origină maghiară, cari, cu toată indulgența Statului, tot n'au învățat românește? Mă miram de curând, tot la această rubrică, de ce aceștia nu vor să învețe românește. Acum nu mai mă mir. Cum să învețe ei limba Statului, când colegii lor români, vorbesc întotdeauna ungurește? Ei au cu cine conversa în limba lor. De lucrat nu lucrează, nimic fiindcă nu pot. Cunoscut un birou al celei mai de frunte instituții românești din localitate unde funcționarii te primesc cu „jó napot“ și „agyón lsten.“

Tu, care ești român și te zbați pentru răspândirea sau răspândirea românismului, pofteste să mai fii optimist când ai în față asemenea cazuri și să mai fii indulgent până la prostie. Nu, — trebuie făcută o serioasă purificare. Cei cari mai păstrează în vinele lor o picătură de sânge românesc, să-și rotească ochii asupra netrebnicilor și să-i arăte oamenilor. Sunt mulți și ei trebuiesc semnalati și molesțati, căci altfel neghina va înăbuși graul.

Sincerius.

„Vestul României“

Sărbătorirea societății „Carmen” la Oradea-Mare.

Marți la orele 5-25 p. m. a sosit în orașul nostru Societatea corală „Carmen” din București, sub conducerea maestrului Kiriak compozitor și profesor la conservatorul de Stat.

Cu o zi mai înainte a sosit în localitate d-l N. Sadea secretarul societății care în deplin acord cu comitetul de organizare a luat ultimele dispoziții pentru primirea, cartuirea oaspeților, și pentru organizarea concertului.

Au plecat spre întâmpinarea oaspeților la Tileagd, Marți la prânz G. Bota și N. Sadea secretarul societății. În gara Oradea-Mare oaspeții au fost primiți de Comitetul de organizare a serbărilor, de corul „Hilaria” sub conducerea d. N. Firu, de muzica militară și de un grup distins de intelectuali locali în frunte cu doamnele din Reuniunea femeilor române.

Sosirea.

La sosire muzica militară a intonat marșul Unirii, oaspeții sunt vii aclamați. Salutați de d-l Primar dr. C. Bucico în numele orașului, de Col. Bacalogiu în numele „Cele Trei Crișuri” de d-na E. Horvath în numele Reuniunii femeilor, i s'a oferit maestrului Kiriak un frumos buchet de liliac alb și trandafiri. Răspunde obosit de drum, dar electrizat de sunetul melodiilor intonate de corul „Hilaria” maestrul Kiriak și corul Carmen cântă Pe al nostru steag, Imnul Unirii. Apoi în frunte cu drapelul pleacă cu foști spre sala de așteptare, de unde se face repartizarea cartierelor bine pregătite de d. Prefect de Poliție A. V. Catana și directorul G. Bota, la hoteluri, la internatul dela poșta la școala de subofițeri, și la palatele Episcopilor români.

Pregătirea Concertului.

Marți seara s'a luat o cină comună, bine organizată la Restaurantul Palace tot acolo s'a mâncat și Miercuri la masă, mulțumind d-l Primar dr Bucico societății pentru jertfa pe care o aduce, și pentru devotamentul cu care reușește să ajungă scopul mărei, în creșterea elementului muzical și în dezvoltarea simfului artistic.

Miercuri la orele 10 a. m. s'a ținut proba generală în sala dela Cercul Catolic. După masă membrii societății s'au fotografiat în fața teatrului „Regina Maria”.

Ceaiul dela Prefectură

Reuniunea femeilor române a oferit în onoarea corului „Carmen”, Miercuri la orele 5 în sălile dela Prefectura județului un ceai, la care a participat toți membrii societății precum și intelectuali din localitate. D-na prezidentă E. Horvath împreună cu d-nele dr. Zigre, dr. Grădinaru, d-na Erdélyi, d-na dr. Suțu, d-na Col. Sara, văd. dr. C. Pop, d-ra Frențiu, dr. Turta etc., au depus o muncă devotată pentru reușita frumoasă. S'a fotografiat grupul întreg, până când mâni gingașe au împodobit sala teatrului pentru Concertul de seară.

Concertul.

Seara la orele 8,30 s'a început concertul la teatrul „Regina Maria”. Sala arhiplină, lojele împodobite cu ghirlande și flori. O atmosferă

sărbătorească, de față tot ce are mai bun românesc acest oraș, în frunte cu șefii autorităților cu P. P. S. S. Ep. Ciorogariu și Frențiu. Înainte de program, la ridicarea cortinei corul și maestrul Kiriak au fost întâmpinați de o ploaie de flori, și urale furtunoase.

Scena este edificată amfiteatrală. Decorată serbătorească și cu cei 140 coriști și coriste, un aspect deosebit costumurilor variate — prea frumoase românești, în mijlocul fondului ridicat cu steagul „Carmen”, din mătasa grea brodată în fire de aur, și în avanscenă cu pultul dirigenților plin de flori.

D-l Director G. Bota spune primele cuvinte de dragoste în numele societăților culturale din acest oraș. Dr. T. Popa preș. soc. corală „Hilaria” promite a reînvia acea societate, și invoacă amintirea trecutului, bineventând cel mai mare cor al țării noastre. D-na Primar dr. Bucico însoțit de câte-va cuvinte binesimțite predă cadoul orădenilor un buchet de flori mare cu tricolor românesc, și o cupă din argint cu inscripția: „Omagiu societății corale Carmen” din partea societății române din Oradea-Mar, 30 Aprilie 1924.

D-l Mărcuș îl salută pe maestrul Kiriak ca un discipol și „membrii societății „Carmen” ca reali camarazi cu cari a colaborat din vremuri de pace.

Maestrul Kiriak răspunde: urcă podiul ridică bagheat, corul întonează luând tonul dela maestrul Pessione dela opera din București care ia loc la pian. Programul suferă unele schimbări. D-l Folescu e bolnav și n'a putut veni, dar a sosit în locul său d-na Locusteanu.

Curata prezintă un material de voci sănătoase, bine mânuite. Intonația curată, ilarea notelor precisă. Sopranel trece ușor peste greutatea partiturii, altistele se acomodează, tenorii vibrează sunetul, care se pierde în amploarea vocilor de bariton și bas instruiți sub influența d-lui Folescu. Totul disciplinat, cu suflet și atențiune, în interpretare inteligent. Programul lung a cuprins melodii religioase, naționale și din biblioteca clasică universală. Au fost bine alese și accentuate compozițiile maestrului Kiriak, acum 2 compoziții designate însăși de compozitorul d-l G. Cucu. În executare mai desăvârșită ni-a părut „Ecoul”, „Peste deal” solo cu acompaniament în „Ecoul” am revăzut corul adevărat „Carmen”. Maestrul și coriști au depus toată cunoștința și toată voința. Au fost bisati.

Solista d-na Băicoianu o soprană lejeră dispune de calități vocale considerabile, cu accente de sentiment și gingașie. D-na El. Locusteanu un mezzosopran voluptuos, bine măestrat. Ambele au fost viu serbătorești. D-na Rita Mărcuș cu calitățile ei cunoscute a contribuit la succesul deplin al acestei serii, care și-a încheiat programul cu „Imnul încoronării” compus de maestrul Kiriak pentru festivitățile din Alba-Iulia. Aici s'a evidențiat puterea răpitoare a vocilor marcante, tinere înălțătoare.

La sfârșit o cunună s'a oferit din partea societății române din Oradea-Mare de lauri, cu frumosul tricolor, au urmat un ropot de aplauze, mai apare încă odată figura mică, dar

atât de simpatică a maestrului Kiriak, și cortina cade.

Banchetul.

După concert a oferit Primăria orașului Oradea-Mare un banchet, la care au luat parte și mulți dintre intelectualii din localitate. Cântăreții împreună cu maestrul Kiriak au fost viu serbătorești d. G. Bota a scris și citit câteva epigrame bine nimerite. Au vorbit d-nii. prof. Bogdan-Ionescu, Prof. A. V. Catana și maestrul Kiriak!

Plecarea

Joi orele 10 au plecat oaspeții din gara principală spre Satu-Mare unde a concertat Vineri seara în sala teatrului orășenesc. Au fost însoțiți de o mare parte dintre intelectualii din localitate.

Am rămas cu impresii scumpe și alese cari numai clipe înălțătoare și momente de încurajare ni le pot da. „Carmen” ni-a încurajat și mulțumita cea mai potrivită va fi urmarea chiemărei, pentru reînvierea Societății corale „Hilaria”, aci la frontieră în Oradea-Mare.

Sinodul eparhial al dicezel Oradea-Mare

În ziua de 4 s'a deschis în localitate sinodul eparhial în localul Episcopiei Ortodoxe, după chemarea sfântului duh în catedrală Sinodul este compus din 60 deputați: 20 din cler și 40 mireni. Din partea ministerului cultelor au participat d-nii Dr. V. G. Ispir, secretar general și d-l Dr. Moise Ienciu, inspector general al ministerului cultelor.

În ședința întâia s'a constatat prezența a 55 deputați; actele electorale împărțite în patru secții s'au dat spre verificare comisiunilor, dintre cari au fost verificate actele a 54 deputați, iar 8 au fost transmiși în competența comisiunii verificatoare. În ședința a doua, ținută după masă la orele 5 în 4 l. c. sau ales comisiunile pentru prelucrarea materialului intrat la Sinod.

INFORMATIUNI

— Biroul consiliului municipal din Paris a oferit un dejun în onoarea d-lui Costinescu, primarul Bucureștilor. Au asistat d-l Antonescu, ministrul țării în Franța, prefectul Senei, d-l Jurand și prefectul de poliție.

D. Lalou, Președintele consiliului municipal, a remis în numele d-lui Poincaré d-lui Costinescu „Legiunea de onoare” în gradul de comandor.

— Zilele acestea s'a deschis la București congresul de oftalmologie. Din discuțiile cari au avut loc reese că la noi bantue cu furie conjunctivita granuloasă, mai ales aci în Ardeal. S'a hotărât ca să se înființeze dispensarii speciale pentru izolare și tratamente.

— Ministrul comunicațiilor General Văitoiu Artur a obținut un concediu de 10 zile și va pleca în Germania. Interimatul va fi finit de dl Al. Constantinescu.

— M. S. Regele se află de câteva zile în Elveția și locuiește în castelul Weinburg. Suveranul a vizitat minunata regiune a Appenzel-ului.

Recepția oficială la Berna se va face la 7 și 8 Mai.

— Zilele acestea a murit în București fostul guvernator al Băncii naționale I. G. Bibicescu. Moartea lui lasă un gol simțitor căci Bibicescu făcea parte din falanga din jurul lui C. A. Rosseti. Alături de Carada a luptat și în publicistică pentru stabilirea situației financiare a țării.

— D-l Macdonald a adresat în ajunul lui 1 Mai un mesaj socialistilor englezi din streinătate, în care își exprimă speranța că până la viitoarea sărbătorire a zilei de 1 Mai, Liga Națiunilor va deveni un parlament mondial care va cuprinde pe toate popoarele și că primul act pe care va trebui să-l hotărască cu învoirea tuturor, va fi să declare ziua de 1 Mai ca zi de sărbătoare a amicitiei mondiale.

— D-l Duca ministrul nostru de externe a fost în Anglia și a avut o întrevedere cu primul ministru englez Macdonald.

— Din Constanța ni se telegrafează că în dimineața zilei de 3 Mai, la orele 4, au ars magazinele vămii din port. Fiind depozitate foarte multe mărfuri în ele cari nu au putut fi salvate, pagubele sunt enorme.

— Doi miniștri belgieni au vizitat Londra. Miniștrii belgieni, au fost primiți de Macdonald, la Chequeriș au discutat problemele și sancțiunile reparațiilor într'un larg spirit de conciliațiune.

Chestia garnizoanelor franceze dela Ruhr n'a ridicat obiecțiuni.

Se va discuta exploatarea căilor ferate renane de care depinde aprovizionarea unităților franceze.

Instalarea noului paroch la biserica seminarului gr. cat. D-l protopop Maior, noul paroch al bisericii din Olosig, se va instala Marți (la sf. Gheorghe). Cu această ocazie, la sf. liturgie va cânta corul episcopiei cu întreaga orchestră condusă de prof. Iosif Womacska.

Licitație. Pentru procurarea combustibilului necesar Centrului Oradea-Mara pentru Ocrotirea Copiilor se va ține licitație publică în ziua de 8 Mai 1924 orele 11 dimineața conform art. 72—83 din legea contabilității publice, cu oferte închise și sigilate, în localul Centrului (fost Afil) Str. Grădina cu fragi. Condițiunile se pot vedea în fiecare zi de lucr' la birourile Centrului (Str. Grădina cu fragi).

Concertul Simicel. Miercuri 7 Mai la orele 9 va avea loc în sala Cercului Catolic concertul cunoscutului mandolinist Simicel. Va acompania la piano profesorul Bela Tolnay din Timișoara.

Depozit permanent de stoffe englezești

LA CROITORIA

HACKMAYER

STRADA AVRAM IANCU No. 2.

Costu ne hărăbătești după ultima modă
... .. pariziană ... ..

CELE MAI REDUSE
PREȚURI LA

„RENAISSANCE”

BINE ASSORTAT CU STOFFE, MĂTASURI, ȘIFONE,
PĂNZERII, COVOARE, PRECUM ȘI TOATE ARTICOLELE DE SEZON.

Cercul franco-român. Joi 8 Mai la orele 9 seara va avea loc la cercul franco-român din localitate conferința savantului francez **H. Breuil**, profesor la institutul de paleontologie umană din Paris. Distinsul oaspe va vorbi despre: *Arta preistorică (L'art Préhistorique)*.

Moneta metalică. Ministerul de finanțe a fost înștiințat că monetăria franceză din Paris a expediat în România un nou transport de 600 casete cu monedă metalică reprezentând circa 10 milioane lei. Expedițiunea s'a făcut pe vaporul „Strasbourg” care va sosi în curând într-unul din porturile noastre. În total avem până în prezent o cantitate de monedă metalică de aproape 70 milioane lei. Se crede că până cel mai târziu în luna iunie vom avea 100 milioane și atunci se va pune în circulație.

Ploșnițele și puceii se stângesc sigur cu „Noxin” dela Drogueria „Apollo” a lui Ștefan Farcaș.

In chestia Coroiu. D-l Simion Gocan Inspectorul șef al învățământului ne trimite următoarele:

Binevoii a publica în prețiosul Dv. ziar, că d-l Nicolae Firu, învățator diriginte în Oradea-Mare, nu are dela mine nici o autorizație pentru a ancheta chestiunea sub-revizorului Coroiu. Toți cei ce au de spus ceva în această chestiune vor avea a se adresa Inspectoratului școlar (Str. I. C. Brătianu No. 14) și nimănui altuia. Inspector șef Gocan.

Parfumi de toate calitățile existente, măsurat cu dl. se capătă la drogueria „Apollo” a lui Ștefan Farcaș.

Delimitarea frontierei Irlandei. Thomas, ministrul Colonilor, a declarat în Camera Comunelor că nefiind posibil un acord între Statul liber și Irlanda de Nord, chestiunea frontierei urmează să fie decisă conform tratatului anglo-irlandez. Guvernul britanic va lua deci măsurile necesare pentru punerea în vigoare a tratatului. Această importanță declarațiune arată că guvernul va întruni comisiunea frontierei prevăzută prin tratat, deși Irlanda de Nord refuză categoric de a lua parte.

Donațiuni. Academia Română din București a donat Academiei de drept din localitate mai multe cărți științifice și juridice de mare valoare. Această donație este foarte bine venită aici în acest colț de țară unde cărțile, pe lângă că coastă enorm, dar se și găsesc cu greu.

Raid aerian Paris-Indii. Căpitanul francez Pelletier D'Oisy a făcut un minunat raid între Paris-Indii. Într-un singur zbor a făcut cursa Paris-București (1990 km), și de aci, după o noapte de odihnă a făcut cursa București-Alep (1410 km), al treilea zbor l-a făcut dela Alep la Bossareh (1200 km). Intreaga presă mondială îi aduce elogii.

EUGEN BARNA
CONFECTIONI DE MODE PENTRU DAME
Bulevardul Regele Ferdinand 3
Telefon 2-41   Telefon 2-41

Avizez onor. public că am primit stoffe pentru cocoane cele mai alese noutăți pentru costumuri și mătăsuri
La cerere pun și mostre la dispoziție

Excursia elevilor din cl. VIII-a dala Liceul „E. Gojdu”.

În decursul acestui an școlar, elevii clasei a VIII-a, au aranjat mai multe serbări în județ, pentru strângerea unui fond de excursie.

D-l. prof. Gheorghe Sofronie în frunte cu d-l. director Ioan Pop, au depus o mare energie pentru ca planul acestei excursii să fie cu adevărat un pelerinaj de instrucție pentru tineretul clasei a VIII-a, care peste câteva luni va pași de pe băncile liceului, și să le rămăieo amintire și recunoștință față de aceia cari nu au cruțat oboseală, dând tot concursul posibil.

Excursia a fost condusă de inimosul profesor Gh. Sofronie, prof. Mavrodin și Silaghi, au luat parte 16 elevi din clasa VIII-a.

Itinerarul s'a stabilit de direcțiune cu plecarea în ziua de 16 Apr. a. c. pe următoarele linii: Arad, Timișoara, Orșova, insula Ada-Kaleh, Turnu Severin, București, Constanța, Curtea de Argeș, Pitești, Piatra Olt, Sibiu, Oradea-Mare.

În toate localitățile amintite excursioniștii au fost primiți cu cea mai mare ospitalitate, și dragoste. Prin aceasta excursie li-s'a dat pilej acestor elevi să viziteze cele mai frumoase biblioteci, muzee, mănăstiri etc.

La Turnu Severin au vizitat piciorul podului Traian, biblioteca Bibescu, muzeul, grădina publică.

La București au vizitat Arenele

Romane, Fundația Carol, Universitatea expoziția de odoare vechi bisericesti, asistând la câte o reprezentanție la Teatrul Național și la Opera Română.

La Constanța li s'a pus la dispoziție un vaporas cu care s'au plimbat câteva minute în largul mării.

La Curtea de Argeș excursioniștii vizitând biserica Domnească s'au întâlnit cu membrii, congresului de bizantologie, putând profita astfel de explicațiile dlui prof. N. Iorga, asupra mănăstirii și aștântănei legendare a meșterului Manele.

În ziua de 26 Apr. în Sâmbăta patimilor, excursioniștii s'au reîntors la căminurile părintești, cu inima plină de cele frumoase amintiri și cu o sinceră recunoștință pentru profesorul lor conducător Gh. Sofronie.

E. L. B.

**GOBELINURI
STOFE DE DAME,
BRODERII DE MĂTASE
tot felul de lucrări de mână
și accesorii la acestea,
se găsesc la firma
PETERDI
Industria Manufactură
ORADEA-MARE
Str. Sf. Ladislau 10.**

ULTIMA ORA

Alegerile din Franța.

Agenția Havas anunță din Paris că domnește un viu interes în jurul alegerilor cari vor avea loc în curând. La ministerul de interne au fost înaintate 428 liste ale diferitelor partide și grupări politice. Listele conțin numele a 2754 candidați. Cercul blocului din stânga prevăd un mare succes al lui Herriot în aceste alegeri contra republicanilor.

Fuziunea naționalisto-țărănistă

București, 4 Mai. — Înțelegerea pentru fuziune între partidul național ardelen și partidul țărănist întâmpină greutăți neînălțurabile. Ruptura se așteaptă cât de curând. Dacă se va persista în tratative se prevăd demisia din partidul național cari ar cauza dezorganizarea lui completă.

În Ungaria au fost oprite serbările de 1 Mai

În camera ungară, care a fost convocată din cauza grevei tipografilor deputatul socialdemocrat Peidl a ridicat protest contra dispoziției ministrului de interne care a interzis toate serbările și întrunirile de 1 Mai. A declarat că muncitorimea nu voește răsturnarea ordinii, ea luptă numai pentru a-și îmbunătăți soarta. A mai declarat că greva tipografilor nu a provocat-o partidul socialdemocrat, aceasta au făcut-o sindicatele cari sunt independente de partid. Proteslează contra guvernului care a oprit apariția celor două ziare ce apărea sub grevă. Greva a zburat la 239 tipografilor și au fost 4000 de greviști.

Carpentier a bătut pe campionul englez Thawnley

La matchul de box care a avut loc la Viena între Carpentier și Thawnley acesta din urmă a eșit bătut la al doilea round. De aci Carpentier plecat la Michigan, în Statele Unite unde va avea un match cu Gibbens.

Percheziție și arestări comuniste la Berlin.

Berlin. — Poliția din Berlin a făcut eri o percheziție la reprezentanța comercială a sovietelor din Berlin. Cu acest prilej a arestat 8 indivizi. Arestările au trebuit făcute pentru că comunistul Kucerski fiind arestat a cerut să fie dus la reprezentanța comercială a Sovietelor unde, scăpând din mâna poliștilor, a evadat. Krestinski, reprezentantul Sovietelor, a protestat la guvernul german. Acesta se apără cu aceea că reprezentanța comercială nu beneficiază de drepturi exteritoriale. În urma acestui conflict, Krestinsky a plecat la Moscova.

Încetarea grevelor tipografilor din Budapesta

Budapesta. (Korrbur) — Greva tipografilor care a durat trei săptămâni a încetat. Ziarele au început să apară azi Luni.

Belgia va trata cu Rusia?

O telegramă din Bruxelles anunță că contrar politicii rezervate de până acum, guvernul belgian intenționează luarea tratativelor cu Rusia sovietică. Ministrul belgian la Londra a primit îndrumări să comunice lui Rakovsky intențiunile guvernului belgian.

Leul a costat la Paris pe ziua de 5 Mai iar la Zürich 287.50

Dela Direcțiunea Uzinei de Apaduct și Canalizare a Orașului Oradea-Mare

Publicațiune

Se aduce la cunoștință generală, că până la alte dispozițiuni, independent de ridicarea chirilor, care intră în vigoare la 1 Mai, pentru trimestrul Mai-Iulie se vor percepe aceleași taxe de apaduct, cari s'au plătit de către proprietarii de casă pe trimestru Februarie-Aprilie a. c. Taxele de apaduct, așa dar vor fi de 12 procente calculate după chirile din luna Februarie.

Pentru constatarea venitului brut a chiriei de locuințe urcate, pe baza noiei legi asupra chirilor din anul 1924, în scopul prelucrării datelor de chirie și pentru revizuirea procentelor taxei de apă, uzina noastră în luna Mai a. c. va emite coale de declarațiune. Aceste coale de declarațiune le vor înmâna la fiecare casă angajații uzinei și tot angajații noștri le vor aduna la fața locului, în primele zile ale lunii Iunie, până la care dată, proprietarii de casă, ori administratorii de casă, împreună cu chiriașii sunt datori a se îngriji de completarea lor corectă și a anunța la timp schimbările obvenite mai târziu.

Pe coalele de declarațiune se va indica și acel venit brut de chirie, la care proprietarul de casă ajunge în urma subchirierilor.

În interesul lor propriu, atragem atențiunea, atât proprietărilor de casă cât și chiriașilor, ca să binevoiască a declara corect datele de venit, -cu atât mai vătos, cu cât nouă lege a chirilor prevede sancțiuni de pedepse grele în caz de ținere în secret a venitului chiriei de locuințe.

Oradea-Mare, la 24 Aprilie 1924.

Iosif Kőszeghy
director executiv.

**CONSERVELE
KEMÉNY**

sunt cele mai eftine și mai gustoase aperitive la prânz și cină

**Pastetă de ficat Haschle
Gulaș în duzine de
1/8, 1/4, 1/2 kg.
Cărnăței Frankfurter**

In depozit la toate
magazinele de coloniale

Depozit pentru vânzători:

KLEIN ÖDÖN
Oradea-Mare
Str. Petru Maior (Ūr-u.) 7

☉☉

Telefon 7-10

FRĂȚII KEMÉNY
fabrică de conserve și cărnuri
Salonta-Mare

1-17

HERCULES fabrică de linjerii își desface cu prețul cel mai redus toate mărfurile de zefir, pânzării, ciorapi, etc., ce se găsesc în depozitul său din Passagiul Vulturului Negru.

Fabrica de Imbrăcăminte „INDUSTRIA” Oradea-Mare, Calea Victoriei No. 1

MARE ASORTIMENT DE HAINE pentru lucrători (albastre), de postav și de stofă, cari nu se rup niciodată.

AVIZ

Tot felul de recvizite Cercetășești se pot procura ori când dela magazinul

IULIU GERGELY
CROITOR ȘI CEAPRAZAR
STRADA REGELE FERDINAND 55

Cu prețurile de mai jos :

Cămăși de cercetași
No. 32—35 și
38—40 cu . . . Lei 190—210
Pantaloni de cercetași mici și mari Lei 180—210
Pălărie de cercetași Lei 200
Cravate . . . . . Lei 45
Baston . . . . . Lei 40
Afară de articolele de mai sus se găsesc ciorapi, centurii, etc. cu prețuri convenabile.

Ciorapi se capătă
Însă buni și ieftini numai
la Magazia

FISCHER

Pasagiul „Vulturul Negru”
Vis-à-vis de Florărie.

Citiți și răspândiți
Vestul României

La firma

M. ROTH succesorul
mari reduceri de prețuri

din cauza renovării prăvăliei.

Articole de linjerie, mănuși, pardesiuri de primăvară și impermeabile, precum și toate articolele de modă pentru doamne, cu prețurile :: cele mai acceptabile. ::

Succesorul firmei M. ROTH
Piața Regina Maria No. 3.

Salonul „CHIC”
Pasagiul „Vulturul”
Pălării pentru dame

Mare magazin pentru tot felul de accesorii pentru pălării.

En gros. En detail.

Este datoria tuturor

să atragă atențiunea cunoscuților prietenilor și rudeniilor sale, că încât doresc a se imbrăca bine și ieftin să cerceteze

CROITORIA
DĂVID și KOHN
din Strada Alexandri No. 4

AVIZ

Toți depozitarii de zăbre cari doresc să desfacă și zăbrul nostru, să se adreseze direct Administrației zăbrului la Oradea-Mare, Str. Fr. Deák No. 2.

„BANCA FRONTIERA”

pentru Comerț și Industrie. Societate Anonimă. Oradea-Mare.

CONVOCARE

În conformitate cu § 15 din statutele societății, Domniile acționari ai Băncii Frontiera pentru Comerț și Industrie, Societate Anonimă din Oradea-Mare, sunt convocați la

Adunarea Generală Ordinara

care se va ține la 15 Maiu 1924 orele 11 a. m. în localul „Bihoareana” Institut de Credit și Economii, Societate Anonimă Oradea-Mare (Str. General Moșoiu No. 2. I Et.) cu următoarea

ordine de zi:

1. Deschiderea și constituirea Adunării Generale.

2. Raportul Cons. de Adm. și Comitetului de Censori, și aprobarea bilanțului pe anul de gestiune 1923.
3. Împărțirea beneficiului net.
4. Darea absolutului Cons. de Adm. și Comitetului de Censori pentru gestiunea anului 1923.
6. Eventuale propuneri.

NOTA. § 20 din Statute: Pentru folosirea dreptului de vot se cere ca acționarul să fie trecut ca proprietar al acțiunilor sale în cărțile institutului, cel puțin cu 3 luni înainte de Adunare și cu 3 zile înainte de aceasta să depună acțiunile sale, eventual și dovezile de plenipotență pe lângă revers, la Consiliul de Administrație. Acțiunile depuse la locurile designate de Consiliul de Administrație se vor lua în considerare numai încât reversul despre depunere cel mult în ziua premergătoare Adunării Generale s-a depus la Societate. Oradea-Mare, la 31 Decembrie 1923.

Consiliul de Administrație.

ACTIVE

Bilanț general 31 Dec. 1923.

PASIVE

Cassa	1,681.234	31	Capital societar Lei 5,000.000. Vărsat	2,161.250	—
Mărfuri	3,544.255	82	Fond de rezervă	202.320	16
Debitori	7,390.397	12	Creditori	10,356.560	28
Mobilier	172.712	50	Depozite	324.050	—
Efecte	503.500	—	Scopuri de binefaceri	5.004	84
			Venit net	242.914	47
	13,292.099	75		13,292.099	75

DEBIT

Contul profit și pierdere pro 31 Dec. 1923

CREDIT

Chirii	112.824	—	Dobânzi din mărfuri	1,180.923	89
Cheltueji	262.253	19	Diverse dobânzi și comisioane	112.679	11
Salarii	589.348	—			
Impozite	86.263	28			
Venit net	242.914	47			
	1,293.602	94		1,293.602	94

Oradea-Mare, la 31 Dec. 1923.

ss. Romul Barbu
Director general

ss. Ioachim Marta
Subdirector

ss. Gavril Blaga
Prim-contabil

COMITETUL DE ADMINISTRATIE:

ss. Dr. Victor Bolchiș
ss. Dr. Coriolan Bucico
ss. Romul Barbu

ss. Dr. Nicolae Popovici
Președinte

ss. Dr. Nicolae Zigre
ss. Dr. Dimitrie Mangra

Verificat și aflat în conformitate cu registrele Societății.

Oradea-Mare, la 24 Martie, 1924

COMITETUL DE CENZORI:

ss. Dr. Vasile Bleda
ss. Ștefan Mărcuș

ss. Andrei Horvath
președinte

ss. Ioan Pop
expert-contabil
ss. Nicolae Varga

MARI REDUCERI DE
PREȚURI LA FIRMA

MISSIR, FII & CIE

Stofe, Mătăsuri, Marocainuri,
Chiffonuri, Pânzării, Covoare,
Linoleuri, etc., cu prețurile
cel mai ieftine.